

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามทัศนระของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 162 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 114 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบจับฉลาก ตามตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และเมอร์แกน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกตามเพศ

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1.	วังสำโรงวังห้ว	3	12	15	2	8	10
2.	ทุ่งโพธิ์พิทยา	8	11	19	6	8	14
3.	วังตะกูราษฎร์อุทิศ	8	14	22	6	10	16
4.	พิบูลธรรมเวทวิทยา	9	7	16	6	5	11
5.	ท่าเสาพิทยาคม	8	7	15	6	5	11
6.	ห้วยยาวพิทยาคม	6	5	11	4	3	7
7.	วันที่สถิตย์พิทยาคม	3	7	10	2	5	7
8.	แหลมวังพิทยาคม	4	10	14	3	7	10
9.	โพธิ์ไทรงามพิทยาคม	7	8	15	5	6	11
10.	ดงเจริญพิทยาคม	3	10	13	2	7	9
11.	วังจี้พิทยาคม	6	6	12	4	4	8
รวม (คน)		65	97	162	46	68	114

ที่มา: ข้อมูล 16 กรกฎาคม 2552 ของฝ่ายแผนและนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พิจิตร เขต 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นหรือทัศนคติของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 114 ฉบับและในแบบสอบถามแต่ละฉบับได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามชนิดสำรวจรายการ (Check list) ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่ว ๆ ไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และ ประสบการณ์ในการสอนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
3. ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โดยที่ลักษณะของแบบสอบถามแต่ละระดับค่ากำหนดค่าคะแนนในการวิเคราะห์ ดังนี้ ระดับคะแนนเท่ากับ 5 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับมากที่สุด

ระดับคะแนนเท่ากับ 4 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับมาก

ระดับคะแนนเท่ากับ 3 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับปานกลาง

ระดับคะแนนเท่ากับ 2 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับน้อย

ระดับคะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบสำหรับกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย และเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. เมื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นดำเนินการกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามของตัวแปรที่จะทำการศึกษา

3. กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาเพื่อเป็นกรอบในการตั้งข้อคำถาม ตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยศึกษา 3 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
3. ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4. สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาการศึกษาและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 และให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นฉบับนี้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะและแก้ไขปรับปรุงตามแนวทางที่ถูกต้อง

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงและแก้ไขเพื่อเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเขียนแบบฟอร์มใบคำร้อง (ใบ บ.ว.15) เพื่อขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

6.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรูปะชีวิน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6.2 รองศาสตราจารย์ เกษม สาหรัยทิพย์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรรถวุฒิ จารุสาธิต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6.4 รองศาสตราจารย์ ดร.ภานุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6.5 ดร.อนุชา กอนพวง ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

โดยที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านได้พิจารณาแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในรายการข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งจะได้ลงความเห็นพร้อมกับให้คะแนนความเหมาะสมว่าข้อคำถาม

ดังกล่าวมีความตรงเชิงเนื้อหาที่เห็นด้วยหรือไม่อย่างไร และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหากข้อคำถามยังขาดความถูกต้องและขาดความสมบูรณ์แก่แบบสอบถามที่ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ

7. นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านที่ได้ลงคะแนนความตรงเชิงเนื้อหา พร้อมข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index:IOC) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามแต่ละข้อ ถ้าข้อใดมีค่า IOC เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าในข้อคำถามข้อนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา หากข้อคำถามในข้อใดที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.60 แสดงว่าข้อคำถามนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาน้อยและต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดข้อคำถามนั้น ๆ ทิ้งไป หากข้อคำถามในข้อใดที่มีค่า IOC ตีลบแสดงว่าข้อคำถามข้อนั้น ๆ ไม่มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาต้องดำเนินการตัดข้อนี้ทิ้งไปหรือปรับปรุงแก้ไข สรุปแนวทางในการวิเคราะห์ข้อคำถามในแบบสอบถามฉบับนี้ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้เพื่อเป็นข้อคำถามประกอบในแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการพิจารณาและผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ โดยนำไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อช่วยพิจารณาและตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ทำให้ได้ข้อคำถามที่ใช้ได้และมีความสมบูรณ์ จำนวน 30 ข้อ โดยได้แบ่งการสอบถามออกเป็น 3 ด้านดังนี้

8.1 ด้านการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ

8.2 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ได้ข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ

8.3 ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้ข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

9. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณ ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

10. ดำเนินการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อจะได้นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. เขียนแบบฟอร์มใบคำร้อง (ใบ บ.ว.16) ขอลงหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล จากครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในสังกัด

2. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 114 ฉบับ โดยวิธีการดังนี้

1) นำแบบสอบถามใส่ซองแล้วนำไปส่งที่ตู้ส่งหนังสือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 พร้อมกับเขียนชื่อ - สกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่สำหรับติดต่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ส่งข้อมูลกลับคืน 2) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 วิธีทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้แบบสอบถามคืนกลับมาครบทั้งหมด จำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้จัดเตรียมนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ซึ่งดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยคำนวณ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการสอน โดยใช้ค่าทางสถิติเป็นร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้ค่าทางสถิติเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ในภาพรวม และรายด้าน ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เพื่อหาระดับความคิดเห็นหรือระดับทัศนะของครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน อยู่ในระดับที่มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียนตามทัศนคติของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนก
ตามเพศของครูผู้สอน โดยใช้ค่าทางสถิติเป็นค่า t (t -test) แบบ Independent

4. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียนตามทัศนคติของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนก
ตามประสบการณ์ในการสอนของครูผู้สอน โดยใช้ค่าทางสถิติทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว
(Oneway ANOVA) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้
วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ซึ่งดำเนินการโดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยคำนวณ ซึ่งได้ใช้ค่าทางสถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็น (ค่า IOC แต่ละข้อของแบบสอบถาม)

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha
coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ใช้สัญลักษณ์ \bar{X}

- 2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สัญลักษณ์ S.D.
- 2.5 การทดสอบ t-test
- 2.6 การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (Oneway ANOVA)
- 2.7 การทดสอบเซฟเฟ้ (Scheffe's Method)